

Розглядаючи управлінські аспекти розвитку особливих економічних зон, необхідно відзначити, що в більшості європейських країнах до управління ВЕЗ часто залучаються недержавні структури. Наприклад, в Литві управління ВЕЗ здійснює керуюча компанія, яка перемогла на конкурсі, до складу якої призначаються по одному члену від уряду Литви та ради муніципалітету тієї території, де створено зону. Керуюча компанія є юридичною особою, якій передається в оренду сама територія ВЕЗ і делегуються певні управлінські функції.

Промислово розвинені європейські країни в основному відійшли від створення промислово-виробничих і сервісних зон. Можна сказати, що загальною тенденцією розвитку ВЕЗ в Європі є широке поширення техніко-впроваджувальних зон, які мають на практиці найрізноманітніші назви: наукові парки, науково-промислові парки, технопарки тощо. Створення і розвиток таких зон стає одним з перспективних напрямків економічного і науково-технічного розвитку країн Євросоюзу. У них ведеться розробка принципово нових технологій, матеріалів і товарів, здійснюється і експериментальне виробництво наукоємної продукції.

Список використаних джерел:

1. Сідак С. В. Вільні економічні зони, сучасний стан та міжнародна практика // Сідак С. В. / Науковий вісник УНУ. - 2011. - № 9. - С. 22.
2. *Особая экономическая зона [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Особая_экономическая_зона*

Олег СІКОРСЬКИЙ
науковий керівник
к.е.н., доц. Васильченко Г.В.,
ІФННІМ ТНЕУ

МІЖНАРОДНІ КРЕДИТНІ РЕЙТИНГИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН

Висока залежність національної економіки України від зовнішнього кредитування не дає можливості залишити без уваги дослідження такого вагомого фактора цієї діяльності як зміна міжнародних кредитних рейтингів країни. Важливість цих рейтингів пояснюється тим, що від їх значення чи тенденцій зміни залежить не лише процес залучення нових запозичень, але й вартість обслуговування уже взятих зобов'язань.

За результатами дослідження, проведеного Базельським комітетом з нагляду за банківською діяльністю в світі існує близько 130 рейтингових агентств. Вони умовно, в залежності від ступеня присутності в інших країнах поділені на три категорії: міжнародні, регіональні та національні. До міжнародних належать агентства «великої трійки»: «Moody's», «S&P», «Fitch». Однак на цей статус претендують й інші агентства, серед яких «A.M. Best» (США), «Japan Credit Rating», «Agency Dominion Bond Rating Service»

(Канада). Такі агентства максимально адаптовані до врахування в своїй діяльності національних, політичних і економічних особливостей близьких по укладу та традиціям країн [1].

В Україні існує законодавча вимога про обов'язкове рейтингування випусків облігацій з метою інформування потенційних інвесторів про ризики інвестування. Також за допомогою кредитних рейтингів визначається і рейтинг України щодо її державного боргу. Методика рейтингових агенцій може суттєво відрізнитися одна від одної. Для України кредитні рейтинги боргових зобов'язань були визначені наступним чином (табл. 1) [2].

Таблиця 1

Рейтингове агентство	Рейтинг боргових зобов'язань в іноземній валюті		Рейтинг боргових зобов'язань в національній валюті		Прогноз	Дата рейтингової дії
	Довгострокові зобов'язання	Короткострокові зобов'язання	Довгострокові зобов'язання	Короткострокові зобов'язання		
“Fitch Ratings” (Fitch)	CCC	C	CCC	-		18 листопада 2015 р. – підвищено рейтинг
“Standard & Poor’s” (S&P)	B-	B	B-	B	Стабільний	19 жовтня 2015 р. – підвищено рейтинг та встановлено прогноз
“Rating and Investment Information, Inc.” (R&I)	CC	-	-	-	Перегляд з можливим пониженням	8 квітня 2015 р. – понижено рейтинг та змінено прогноз з можливим пониженням
“Moody’s Investors Service” (Moody’s)	Saa3/ Ca	-	Saa3	-	Стабільний	19 листопада 2015 р. – підвищено рейтинг та змінено прогноз

Аналізуючи дані показники й особливості державної політики України в сфері обслуговування зовнішнього боргу, можна зробити припущення про те, що вони встановлюються не лише як економічний індикатор, а в значній мірі піддаються геополітичному впливу.

Так останніми тенденціями, щодо обслуговування зовнішнього боргу в Україні можна відзначити прагнення до його реструктуризації. Згідно положень вищезазначеної угоди з реструктуризації містяться наступні кроки:

- зниження основної суми боргу (на 20% або 3,8 млрд. дол. США);
- деяке підвищення відсоткової ставки за борговими зобов'язаннями (з 7,22% до 7,75%);
- зміна термінів погашення боргу (терміни перенесені з 2015–2023 рр. на 2019–2027 рр.);
- емісія Україною нових боргових цінних паперів, ставка дохідності по яких прив'язана до темпів зростання ВВП, про що зазначалося раніше [3,4].

За оцінкою міжнародного рейтингового агентства Moody's, в довгостроковій перспективі збитки зовнішніх приватних кредиторів України,

що погодилися на реструктуризацію, у півтора рази перевищать розмір списання, закріпленого угодою, та складуть не 20% від номіналу євробондів, як вказується в угоді про реструктуризацію, а 30-35% [5].

В такому випадку, як би міжнародні кредитні рейтинги боргових зобов'язань були б виключно економічними індикаторами, вони мали б відреагувати на укладання угоди з реструктуризації частини зовнішнього боргу України черговим зниженням рівня рейтингів, що значно б скоротило можливості для подальшого кредитування вітчизняної економіки.

Однак як видно з таблиці 1 цього не спостерігається, а тому існуючі показники слід вважати «продиктованими» геополітичними факторами і саме від рівня політичної підтримки України в світі залежатиме її спроможність залучати фінансові ресурси і можливість їх подальшого обслуговування.

Список використаних джерел:

1. Юркевич О. М. Кредитний рейтинг як інструмент оцінки кредитного ризику / О. М. Юркевич // *Фінанси, облік, аудит*. – 2009. – № 13. – С. 130–135.

2. Динаміка кредитних рейтингів України / Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/control/>

3. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» №217-VIII від 02.03.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/217-19>

4. Закон України «Про особливості здійснення правочинів з державним, гарантованим державою боргом та місцевим боргом» від 19.05.2015 р. № 436-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-19>

5. Аналітичний огляд стану державного боргу та його впливу на фінансовий ринок України станом на 01.09.2015 / Національне рейтингове агентство «Юрік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rurik.com.ua/documents/research/REVIEW_debt.pdf

Олег СКАКОВСЬКИЙ
науковий керівник
к.е.н., доц. Михайлишин Л.І.
ІФННІМ ТНЕУ

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКСПОРТЕРІВ УКРАЇНИ

Перспективність економічного розвитку України внаслідок підписання і ратифікації Угоди про Асоціацію з ЄС в більшій мірі зумовлене масштабами споживання Європейського ринку. А отже основними суб'єктами, що мають забезпечити такий розвиток це – експортери. Саме тому процес оптимізації їх